

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

07

kwietnia
piątek
19:00

NFM, Sala Główna KGHM

Assisi

Marek Moś – dyrygent

Leszek Możdżer – fortepian

Andrzej Bauer – wiolonczela

Cezary Duchnowski – realizacja partii wiolonczeli elektrycznej

Chór Chtopięcy NFM

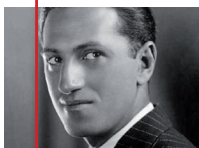
Chór „Con Brio” SM I st. im. G. Bacewicz we Wrocławiu

Małgorzata Podzielny – kierownictwo artystyczne Chóru Chtopięcego NFM

i Chóru „Con Brio” SM I st. im. G. Bacewicz we Wrocławiu

Izabela Polakowska-Rybska – zastępca kierownika artystycznego Chóru Chtopięcego NFM

NFM Filharmonia Wrocławska

G. Gershwin

Program:

George Gershwin (1898–1937) *Błękitna rapsodia* [15']

Grażyna Pstrokońska-Nawratil (*1947) *Assisi* – koncert na wiolonczelę, chór dziecięcy i orkiestrę (prawykonanie, zamówienie NFM) [40']

G. Pstrokońska-Nawratil

Zamówienie Assisi Grażyny Pstrokońskiej-Nawratil dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Kolekcje” – priorytet „Zamówienia kompozytorskie”, realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca.

Partner Chóru Chtopięcego NFM:

Omówienie

Agata Adamczyk

„To było w pociągu. Jego mechaniczny rytm, te stuki i tomoty, nierzadko okazuje się inspiracją dla kompozytorów – ja sam często styszę muzykę w samym sercu hałasu. I właśnie wtedy, w pociągu, nagle usłyszałem, wręcz zobaczyłem na papierze, całą strukturę *Rapsodii*, od początku do końca” – tymi słowami George Gershwin opisywał proces powstawania kompozycji z najstojniejszym w dziejach muzyki glissandem klarnetu.

Błękitna rapsodia jest dziełem dwudziestopięcioletniego artysty. Napisał je na zlecenie Paula Whitemana w zaledwie trzy tygodnie, w styczniu 1924 r. Whiteman, który sam siebie mianował „królem jazzu”, prowadził orkiestrę złożoną z białych muzyków. Zaaranżowane utwory wykonywali oni z nut. Nie było tu mowy o improwizacji – elemencie, którego brak dla wielu pasjonatów gatunku wykluczał związki z jazzem. Czy zatem miała je *Błękitna rapsodia* Gershwina? Autor zwykł nazywać swoje dzieło „muzycznym kalejdoskopem Ameryki, w którym mieszają się rasy i narodowości, miesza się blues i wielkowiejskie szaleństwo”. No właśnie! Blues! Polski tytuł kompozycji gubi tę błyskotliwą grę słów terminologii muzycznej, której użył Gershwin. Angielski przyimek „in” w odniesieniu np. do określenia *D minor* (*d-moll*) oznacza, że utwór jest właśnie w tej tonacji. Co za tym idzie, interpretacja tytułu *Rhapsody in Blue* mogłaby podążać w stronę tłumaczenia go jako „w tonacji błękitnej”; gdyby nie to, że nie o błękit tu chodzi. Słowa *in Blue* to nawiązanie do bluesa, czyli gatunku muzycznego wywodzącego się ze społeczności Afroamerykanów zamieszkujących południe USA. Polska wersja tytułu wydaje się w tym kontekście niefortunna.

Jedną z motywacji Whitemana, która skłoniła go do zamówienia kompozycji u młodego jeszcze (choć obiecującego) twórcy broadwayowskich piosenek, była chęć pokazania podczas pionierskiego koncertu „*Experiments in Modern Music*” nowych możliwości zastosowania jazzu na gruncie muzy-

ki symfonicznej. Ferde Grofé – osobisty aranżer Whitemana – dokonał orkiestracji utworu. Na premierowe wykonanie dzieła w nowojorskim Aeolian Hall, z Gershwinem przy fortepianie, przybyli najznamienitsi przedstawiciele ówczesnego świata muzycznego: Igor Strawiński, Siergiej Rachmaninow, Jascha Heifetz i Leopold Stokowski. Publiczność była zachwycona, krytycy raczej podzieleni. Mimo to *Błękitna rapsodia* przyniosła kompozytorowi ogromne powodzenie, sławę i znaczne profity finansowe. Gershwin stał się gwiazdą światowego formatu.

Grażyna Pstrokońska-Nawratil inspiracji szuka w tym, co widzi: w krajobrazach z podróży, widoku z okna samolotu czy rozgwieżdżonym niebie w górach. W opinii Krzysztofa Stefańskiego „skłonność do dźwiękowego malarstwa najlepiej odzwierciedlają tytuły utworów i charakterystyczne dla kompozytorki gatunki fresku czy reportażu”. Nadrzędny jest w tym efekt kolorystyczny i dlatego, jak zauważa Stefański, „eufoniczne brzmienia, postspektralne harmonie i neomoderność łączą się w tej muzyce z dwunastotonością i sonoryzmem”.

Pstrokońska-Nawratil jest dziś jedną z najbardziej cenionych i wielokrotnie nagradzanych kompozytorek. W latach 70. uzupełniła studia we Francji pod kierunkiem niezwykłych osobowości muzycznego świata – Pierre’a Bouleza i Oliviera Messiaena. Tam też uczestniczyła w zajęciach Institut de Recherche et de Coordination Acoustique/Musique (IRCAM) oraz odbywała staż w Studiu Muzyki Eksperymentalnej w Marsylii. Od kilkudziesięciu lat, a od 1993 r. jako profesor, prowadzi klasę kompozycji we wrocławskiej Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego. Jeden z jej utworów uzyskał trzecią lokatę na Międzynarodowej Trybunie Kompozytorów UNESCO w Paryżu. Cztery lata temu została wyróżniona Srebrnym Medalem „Zasłużony Kulturze – Gloria Artis”. O swoim najnowszym dziele opowiada: „Asyż (Assisi) to magiczne miejsce harmonijnego połączenia sacrum, natury i sztuki. Dlatego w mojej muzyce zachwyty nad pięknem umbryjskiego

krajobrazu splata się z ponadczasową symboliką fresków Giotta [znajdujących się w bazylice św. Franciszka z Asyżu – przyp. A.A.]. A wszystko w otoczeniu aury płynącej od pogodnego, słonecznego świętego, jakim był Franciszek, dla którego wszelkie istnienie, ziemskie i kosmiczne, objawiło się w efekcie jednego cudownego aktu twórczego...”. Kompozycja powstała na zamówienie Narodowego Forum Muzyki, a podczas dzisiejszego koncertu zostanie wykonana po raz pierwszy.

Marek Moś, fot. materiały Aukso – Orkiestry Kameralnej Miasta Tychy

Marek Moś

Dyrygent, dyrektor Aukso – Orkiestry Kameralnej Miasta Tychy od czasu jej powstania. Dyrektor artystyczny festiwalu Letnia Filharmonia Aukso na Suwalszczyźnie. Wybitny polski skrzypek i kame­ralista. Kształcił się w PSM I i II st. w Bytomiu oraz w Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach. Jego pedagogami byli K. Dębicki i A. Grabiec. Założyciel i wieloletni prymariusz Kwartetu Śląskiego. Z zespołem tym dokonał ok. 30 prawykonań utworów polskich i zagranicznych. Artysta ma w swoim dorobku wiele nagrań archiwalnych dla radia, telewizji i firm fonograficznych. Płyty, w których nagrywaniu uczestniczy, zdobywają liczne wyróżnienia i nagrody. Marek Moś jest laureatem Konkursu Muzyki Współczesnej w Krakowie (1979), Międzynarodowej Trybuny UNESCO w Paryżu (1984, 1988). Ponadto otrzymał Nagrodę Związku Kompozytorów Polskich (1994, 2005), Srebrny Medal „Zastużony Kulturze Polskiej – Gloria Artis” (2005), Nagrodę Marszałka Województwa Śląskiego (2005) i tytuł Honorowego Obywatela Miasta Tychy (2009). Aktyw-

ności koncertowej i nagraniowej Marka Mosia towarzyszy praca dydaktyczna na Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach.

Leszek Możdżer, fot. Jacek Poremba

Leszek Możdżer

Wybitny pianista i kompozytor. Dokonał w polskim jazzie mentalnej i stylistycznej rewolucji, jaka dotąd nie miała miejsca za sprawą żadnego innego jazzmana. Trudne jazzowe frazy, skomplikowane improwizacje, melodykę standardów i subtelność kompozycji połączył w ramach specyficznego jazzu – tętniącego ekspresją „jazzu Leszka Możdżera”, w którym artysta nie sili się na wylewność wobec słuchaczy, komercję i przebojowość. Jego sztuka należy do najciekawszych zjawisk polskiego jazzu ostatnich dekad. Rozległa dyskografia pianisty obejmuje ponad sto albumów zrealizowanych jako własne projekty lub we współpracy z wybitnymi artystami. Nagrywał i koncertował m.in. z D. Gilmourem, N. Vasconcelosem, M. Millerem, J. Scofieldem, J. Lovanem, Tan Dunem, P. Methenym czy A. Makowiczem.

Andrzej Bauer, fot. Tomasz Kulak

Andrzej Bauer

Zdobywca I nagrody w Międzynarodowym Konkursie ARD w Monachium oraz laureat Międzynarodowego Konkursu „Praska Wiosna” i nagrody Parlamentu Europy i Rady Europejskiej. Ukończył studia pod kierunkiem K. Michalika, a uzupełnił je, pracując m.in. z A. Navarra, M. Sádlem oraz D. Szafranem podczas licznych kursów mistrzowskich. Dzięki stypendium W. Lutostawskiego odbył dwuletnie studia w Londynie w klasie W. Pleetha. Nagrywał dla wielu zagranicznych rozgłośni radiowych i stacji telewizyjnych oraz brał udział w międzynarodowych festiwalach. Występował z recitalami i jako kameralista, a także jako solista z orkiestrami symfonicznymi i kameralnymi w większości krajów Europy, w USA i Japonii. Jego płyty były wyróżniane licznymi nagrodami. Andrzej Bauer wykonuje obszerny repertuar zawierający wiele dzieł muzyki najnowszej, w tym liczne utwory specjalnie dla niego skomponowane. Artysta jest założycielem Warszawskiej Grupy Cellonet. Współpracuje z wybitnymi twórcami, inspirując powstawanie utworów na wiolonczelę solo i media elektroniczne (Cellotronicum). Wykłada na UMFC w Warszawie oraz na Akademii Muzycznej w Bydgoszczy. Coraz więcej czasu poświęca komponowaniu i improwizowaniu muzyki.

Organizator:

Partner:

NFM – Instytucja kultury miasta Wrocławia, współprowadzona przez:

Chór „Con Brio” SM I st. im. G. Bacewicz we Wrocławiu

Chór „Con Brio” Szkoły Muzycznej I st. im. G. Bacewicz we Wrocławiu powstał w 2002 r. Prowadzi ożywioną działalność artystyczną, koncertując w Polsce, Niemczech, Czechach i Finlandii. Zespół zdobył blisko trzydzieści nagród w licznych konkursach w całej Polsce. Dwukrotnie brał udział w spektaklach w ramach Przeglądu Piosenki Aktorskiej (2010, 2015). Współpracuje także z Narodowym Forum Muzyki we Wrocławiu. Kilkakrotnie wykonywał *Pasję wg św. Mateusza* i kantaty J.S. Bacha z Chórem NFM i Wrocławską Orkiestrą Barokową (Wrocław, Warszawa, Kalisz). Wielokrotnie uczestniczył w Międzynarodowym Festiwalu Wratlavia Cantans. Od 2009 r. regularnie występuje podczas kolejnych edycji Leo Festiwal z NFM Leopoldinum – Orkiestrą Kameralną. Chór „Con Brio” nagrał do tej pory dwie płyty CD: z utworami a cappella oraz z muzyką chóralną z towarzyszeniem zespołów szkolnych.

Chór „Con Brio”, fot. Łukasz Rajchert